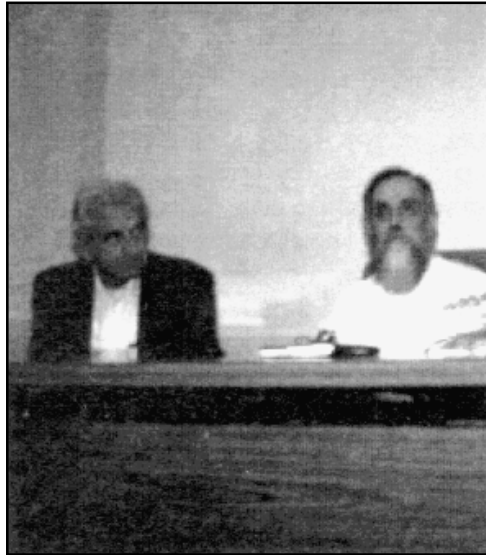

SECRETARIAT DE LES INSTITUCIONS ESCOLARS
DE L'ESCOLA PIA DE CATALUNYA

Número 6 - segona època - gener 1998

PAPIERS

del secretariat

Ramon Francolí, nou secretari general

Una nova implicació dels laics.

Coincidint amb el primer dia de l'any, començarà el seu mandat de cinc anys el recentment nomenat per a aquest càrrec, Sr. Ramon Francolí, després que el P. Carles Mas-caró l'ha exercit durant gairebé deu anys.

En unes poques línies vull resumir *la raó* d'aquest canvi. Ens hi ha dut la progressiva presa de consciència i valoració del paper del laicat dins l'Escola Pia. Volem superar qualsevol reserva i fer un signe clar i evident de la nostra sinceritat institucional quan afirmem que l'Escola Pia *creu* en el paper dels laics dins de la comunitat eclesial i, evidentment, dins de casa nostra. Posar un laic com a Secretari General, al front de les institucions escolars de l'Escola Pia, vol ser un signe d'aquesta sensibilitat, i espero que tothom ho pugui interpretar així.

A més, he demanat al P. Carles un canvi de feina, també en relació amb la mateixa sensibilitat. Amb la seva reconeguda capacitat i força creativa, des d'ara tindrà l'encàrrec de promoure i d'organitzar el nostre projecte institucional de laicat, confiant del tot que, amb el mateix encert i eficàcia amb què ha dut a terme la tasca de Secretari General, sabrà ajudar-nos a tots a trobar camins de futur per a una Escola Pia de tots, de religiosos i de laics, hereva d'aquella gloriosa missió educativa que va néixer ara fa 400 anys.

Vull expressar públicament el meu agraïment personal i institucional a tots dos, per la seva generosa disponibilitat personal, per la feina feta fins ara i per la que faran en endavant.

Andreu Trilla, Provincial

parlem de:

- ❖ **El relleu (pàgs. 2 i 3)**
- ❖ **L'entrevista amb Narcís Vives. (pàg. 4)**
- ❖ **Recursos Internet. (pàgs. 5-8)**
- ❖ **Espai, temps i Internet. (pàg. 9)**

Moltes gràcies

Una decisió i un canvi

Dir moltes gràcies és el meu primer sentiment en acomiadar-me de tots per iniciar una nova singladura: als P. Provincials, Josep Liñan i Andreu Trilla, que m'han manifestat constantment la seva confiança; a cadascun dels membres de l'Equip de Gestió per la col.laboració, discreció i fidelitat amb què m'han enriquit; a tots els directors i coordinadors que han secundat moltes de les iniciatives al servei dels alumnes i que les han sabudes millorar a l'hora de la pràctica; a tots els claustres i personal d'administració i de serveis que cada dia feu possible l'Escola Pia que volem. Voldria dir a cadascú l'energia que m'ha donat, l'admiració que ha suscitat en mi. Han estat anys de treball, però sobretot d'alegria. De tot, en dono gràcies a Déu.

Tot encert? No. És clar! En el meu compte hi ha errors nascuts de la pròpia fragilitat, però també d'una voluntat d'ajustar la nostra organització als temps que corren, potser, en els inicis, sense massa experiència de gestió. Si, en algun cas, això ha afectat les persones, n'he demanat excuses quan ho he comprès: puc dir sincerament que he actuat sense cap malevolença.

Tanmateix, si considero el camí fet, una gran joia m'envaeix perquè som molts més escolapis que en començar; la nostra visió de l'educació, amb l'obertura al món del treball, té futur; la dedicació als més febles d'entre els nostres alumnes està ben encarada; els recursos tenen un tractament professional i sòlid; la formació ens ha donat més eines, més seguretat; hi ha més grups de nois i noies interessats per la nostra proposta de fe, malgrat la creixent indiferència ambiental, molts d'entre nosaltres ens sentim cada dia més implicats.

La decisió d'aquest canvi va ser presa durant el Capítol General a Roma per la clara necessitat de donar un signe transpa-

rent del nostre compromís amb l'Escola Pia del futur, en la qual hi haurà molts laics. Fa anys que caminem per aquesta senda i tanmateix, si per pors o per prudències esperem fins a la darrera hora per donar les passes definitives, quan ja no quedi més remei... com si fóssim incapaços de llegir els senyals dels nous temps... aleshores, quin sentit tindrien tants documents sobre els laics, tants discursos de confiança?

Calia, doncs, aquest pas. Això sí, seguint un procés normal que, a més, permetés celebrar els 400 anys amb tota intensitat. Ara és el moment que un laic assumeixi la responsabilitat de la secretaria general. Espero que rebi el mateix suport que jo he trobat. El futur serà el fruit d'aquesta col.laboració.

Aquesta decisió permet empènyer un camp nou. Ja sabeu que, de fa temps, molts cerquem una nova forma de ser escolapi. En diem la missió. Tot i que no és la paraula més feliç -pot sonar a "cosa de capellans" o aixecar reticències- aquest àmbit és important pel futur proper. L'Escola Pia de l'any 2050, la imagino diferent de l'actual, però sento la remor del mateix esperit. Aquest "nosaltres", que som tots els qui desitgem l'Escola Pia del futur, ha de captar la tercera generació, la d'aquells que d'aquí a vint-i-cinc anys seran els continuadors del projecte.

Aquesta és la feina encomanada a la qual vull dedicar-me amb entusiasme. Alliberat de "poder social", podré ocupar-me'n de company a company. És una feina de creació de cultura col·lectiva, de foment de la nostra identitat entre el professorat manifestada en realitzacions concretes de voluntariat, de potenciació de grups de joves, d'adults, d'atenció als antics alumnes. Ja veieu, doncs, que a l'hora d'acomiadarme, agraït d'una confiança, d'una col.laboració i d'una feina que, tot plegat, m'ha donat moltes satisfaccions en vosaltres, us convido a encarar un nou repte. Estic segur que puc comptar amb vosaltres.

Gràcies, doncs, i a la feina!

Carles Mascaró

Un agraïment, una esperança, un desig

escola pia

Una primera salutació

A manera de presentació

Vaig néixer a Barcelona l'any 1956. Sóc pare de tres fills. Poc amic de certes formalitats, però alguna cosa he de dir, per als qui no em coneixeu. Sempre dic -i m'agrada de dir- que sóc un mestre i que em trobo molt a gust amb els alumnes, sobretot els més petits.

Des del 1980 sóc a l'escola. A Terrassa vaig començar a aprendre l'ofici. Després he fet altres serveis: la coordinació pedagògica de la infantil i de la primària a Balma i la direcció gerencial de l'escola de Terrassa.

Espero saber mantenir la il·lusió que m'ha empès tots aquests anys.

En adreçar-me per primera vegada com a Secretari General als lectors de "Papers", voldria -abans que res- agrair a l'Escola Pia de Catalunya la confiança que em manifesta en fer-me l'encàrrec d'aquesta funció de coordinació de les institucions escolars. Faré tot el que estigui a les meves mans per estar a l'alçada d'aquest repte que assumeixo amb voluntat de servei i de disponibilitat.

Espero poder-vos saludar a tots en el decurs dels propers mesos, però caldrà anar cercant els moments més adients per fer-me present en les escoles de manera que no alteri la vida ordinària; alhora la podré copsar amb tota la vitalitat i plenitud. Em poso -això sí, ja des d'ara- a la vostra disposició.

Podeu comprendre que aquests primers temps seran ben plens de novetats i de descobertes per part meua, però confio que tot adaptant-me a les noves situacions podré trobar espais per expressar-vos aquesta salutació de forma personal.

També vull manifestar-vos l'esperança que el camí que vam emprendre col·lectivament fa deu anys amb la creació del Secretariat de les Institucions Escolars ens

acosti cada vegada més al missatge de Josep de Calassanç.

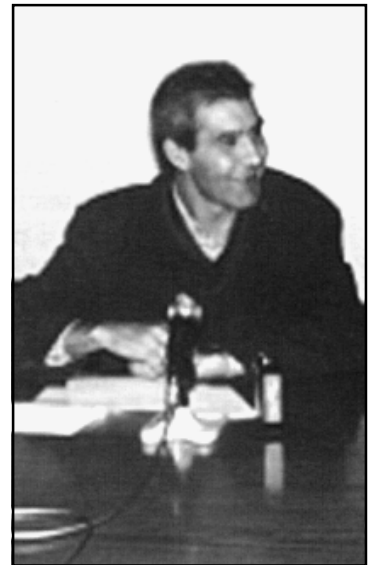
No en va, una de les finalitats del Secretariat és precisament aquesta: maldar per tal que les escoles esdevinguin cada vegada més fidels a la seva finalitat fundacional però, alhora, més properes a les persones del seu entorn. Avui, aquesta fidelitat al lema ben conegut de "Pietat i lletres" la podríem llegir com el suport, l'acostament, la presència i l'atenció a les realitats i als temps que ens toca de viure.

És en aquesta línia que us encoratjo a continuar amb la bona feina de cada dia, al servei de cada alumna i de cada alumne. Només des de la relació personal és possible el creixement i només des de la confiança es pot educar. La nostra gran feina

-aquella que sovint no es veu ni se sap massa com es mesura- és ajudar a fer créixer les persones. Des del Secretariat i des de l'Equip de Gestió hem de treballar per empènyer totes les accions possibles en aquesta línia i ser imaginatius en generar noves possibilitats. Ja comprendreu que no faci declaracions programàtiques ni llistats d'intencions. Per una banda, perquè encara he d'aprendre maneres de realitzar aquesta nova funció que m'ha estat encomanada però, també perquè hem de continuar en la bona línia portada a terme tant en les escoles com en la tasca que ha realitzat el P. Carles Mascaró.

Finalment, un desig ben sincer: poder continuar comptant amb la col·laboració de tots aquells que fem dia rere dia Escola. Una col·laboració que entenc que ha de ser oberta, generosa, constructiva, disposada i que, tanmateix, se'ns fa imprescindible -les persones som les que fem avançar les realitats- per al projecte de futur de l'Escola Pia que entre tots hem de tirar endavant.

Ramon Francolí

Internet, un recurs pedagògic

Entrevista amb Narcís Vives

Narcís Vives i Ylla, llicenciat en Econòmiques i en Filologia Catalana, ha guanyat el premi Pallach de Pedagogia per "Escola i Noves Tecnologies". Coautor del Thesaurus Català d'Educació i Membre fundador de la Xarxa telemàtica Internacional I*EARN. Dirigeix l'empresa Espais Telemàtics i col.labora amb el Centre Educatiu Projecte, amb l'Escola Pia Ntra.Sra. i amb el programa Calidoscopi de Catalunya Ràdio.

bo de navegar sense massa rumb. És important orientar bé, saber identificar la informació rellevant i convertir el gran univers informatiu en una eina útil per al professor i l'alumne.

Internet. Què aporta de nou al professor?

Primer, la necessitat d'una reflexió que molts educadors ja fa temps que han fet. No dic res de nou afirmant que la tasca del professor no és la de transmetre coneixements, sinó orientar els alumnes en el seu procés d'aprenentatge. Amb Internet tenim la informació que volem al nostre abast i la possibilitat de comunicar-nos amb experts de qualsevol tema de tot el planeta. Hem d'aprendre a treballar amb professors i alumnes que no hem vist mai però que sentim a prop pel contacte telemàtic. Internet també aporta la sensació de tenir el món al nostre abast i que la nostra aportació pugui incidir molt més en les pròpies iniciatives que poden moure professors i alumnes dels indrets més remots i un mateix, també, pot reaccionar davant d'una proposta forana.

Quines són les pàgines Web més interessants per a l'educador?

Ningú no respondria igual, ja que el que permet Internet és personalitzar la informació de manera que s'ajusti al perfil de cadascú. Us vull donar a conèixer espais Web que a mi em semblen molt interessants per a un educador:

- The City of Bits
- The Virtual Library
- Gerben
- Altavista
- Les xarxes educatives del nostre país.
- I la llista de distribució Liszt.

Al final del recull hi trobareu les adreces.

Què aporta Internet si pensem en el treball amb els alumnes?

L'obertura de l'escola cap a l'exterior afavoreix el coneixement d'altres cultures a partir del contacte directe i immediat, el coneixement de llengües estrangeres i el contacte entre persones que viuen en indrets molt allunyats. Internet es presenta com la gran biblioteca on es pot trobar informació actualitzada sobre qualsevol tema i permet publicar els resultats dels treballs o donar a conèixer iniciatives perquè d'altres s'hi afegixin. És el primer gran mitjà de comunicació autènticament interactiu. Qualsevol, professor o alumne, pot crear el seu espai a la gran xarxa. La introducció d'elements multimèdia com àudio, video o videoconferències, la converteixen encara en una eina més interessant per al treball amb els alumnes.

Quina és l'edat més aconsellable per iniciar-se en l'ús d'Internet?

No cal córrer, els nens i les nenes tenen moltes coses a aprendre del món real i encara no hi ha la tecnologia ni els continguts pensats per als més petits. A partir dels deu anys he detectat un gran interès per a la comunicació amb nens i nenes de la mateixa edat que viuen en d'altres indrets. Per al professor això és una gran sort perquè hi ha interès per escriure i per fer-ho bé. Tot el món amagat o virtual que representa Internet genera curiositat. No és

Recursos internet

recursos
internet

Un canal més de comunicació

INTERNET:

UN CRÈDIT VARIABLE MÉS?

Joan Torrent - Escola Pia d'Igualada

Quan l'escola es planteja un crèdit variable dins del seu disseny curricular es presenta sempre una sèrie de dubtes. Quina instal·lació informàtica es necessita? De quina manera es treballaran els continguts? És un crèdit lúdic o de treball?

És important que els nostres alumnes sapiguin comunicar-se tant a nivell oral com escrit, també ho és que aprenguin la utilitat i l'ús de les eines telemàtiques.

Voldria acostar-me a alguns dels dubtes i intentar d'explicar com donar-los resposta:

Instal·lació informàtica: Si pensem en la situació ideal cal disposar d'un ordinador per alumne i que cadascun tingui connexió a Internet. Encara que aquesta situació no és pas l'única ni la indispensable. Si a l'escola es disposa d'una aula amb ordinadors treballant sota Windows 95, connectats en xarxa i amb algun lector de CD-ROM ja podem treballar la Internet. Com? Aprofitant que podem trobar CD-ROM's amb pàgines gravades per a consulta off-line i utilitzant el correu intern de la xarxa de W95. D'aquesta manera es treballa tot l'aspecte d'e-mail i web d'una forma força realista. Per tant, per fer l'aproximació a la Internet només cal que l'escola disposi d'un ordinador amb connexió on-line a disposició dels alumnes.

Treball de continguts: Es pot organitzar de diverses formes i dependrà dels recursos informàtics de què es disposi. En el cas d'una xarxa cal aprofitar les web off-line per aprendre totes les funcions del navegador, des de la visualització a la impressió i l'obtenció de fitxers i imatges, utilitzar el correu intern per enviar-se aquesta informació, imatges, etc... Tot i els molts aspectes que es poden treballar és important de centrar-se en determinats procediments clau i, aprofitant la pràctica, aconseguir que quedin assimilats.

El professor, en un crèdit d'Internet, ha de

valorar tant l'equip informàtic disponible com la diversitat d'alumnes que pot tenir al crèdit (alumnes amb connexió a casa i alumnes que no).

Un crèdit lúdic o de treball? El crèdit té un component lúdic inevitable. Però, què comporta la Internet i què es treballa:

La llengua important és l'anglès. Intentar navegar per Internet utilitzant el català i l'espanyol és com intentar donar la volta al món amb tricicle, ens mourem però quasi no sortirem de casa.

La Internet és una gran ciutat amb milions de persones comunicades entre si. No existeix cap control policial i això fa que hi hagi informacions i persones de tot tipus. Cal comunicar-se amb les persones adequades i accedir a les informacions adequades. No es tracta de prohibir, sinó de formar.

En resum podríem dir que un crèdit d'aproximació a la Internet és molt aconsellable per les possibilitats que té però comporta un compromís per al professor que ha d'estar disposat a seguir i a acceptar que els esdeveniments de la tècnica, el programari d'accés i sobretot la imprevisible situació d'Internet aniran canviant dia a dia. Allò que és vàlid avui per a Internet, demà ja està obsolet.

La meva adreça: jtorrent2@pie.xtec.es

UNA AULA EUROPEA

Xavier Dalmau - Escola Pia de Mataró

Ben segur que tots els docents hem pensat moltes vegades que els resultats aconseguits a la nostra aula podrien donar-se a conèixer més enllà de les parets de l'escola.

És per això que les expectatives d'alguns professors de l'EP de Mataró es van veure gratament sobrepassades en entrar en un projecte de caire europeu a tres ban

**recursos
internet**

des: Catalunya, Bèlgica i Itàlia amb l'objectiu d'estudiar l'estructura de disseny i de llengua de les "Pàgines Grogues". I comparar els resultats amb els dels altres dos països esmentats. El resultat de tots aquests estudis es publicarà i se'n farà un conjunt d'activitats per desenvolupar a l'aula.

Per primer cop, un grup de professors podem estudiar un tema real des de diferents àrees i publicar i intercanviar els resultats de les investigacions.

Amb tot aquest marc em trobo dins la classe d'informàtica amb 20 alumnes, amb l'objectiu d'ensenyar-los la cultura bàsica d'Internet i d'explicar-los la tasca de fer conèixer els resultats del nostre estudi a

il·lusió que la pugui veure qualsevol dels milions de persones que naveguen per la Xarxa. Més tard es passa a l'entusiasme quan dos nois reben un missatge d'alumnes belgues preguntant-nos com ens va el projecte... De mica en mica, els missatges comencen a agafar un contingut menys tècnic per convertir-se en més amistós i quotidià. Estem convertint l'intercanvi tècnic en un intercanvi cultural i de costums, estem arribant a un altre objectiu: La tècnica com a medi, no com a finalitat.

La conclusió és ràpida. Les eines telemàtiques poden donar dimensió mundial a la nostra feina i poden convertir una classe, fins ara normal, en tota una experiència enriquidora fent que el nucli d'aquesta giri al voltant del fet de sentir-se dins d'una Aula Europea.

alumnes estrangers. La pregunta immediata: Com?

És senzill: mitjançant pàgines Web (Internet) i el correu electrònic (e-mail). El primer mitjà és el que ens permetrà publicar a nivell mundial i el segon farà possible mantenir comunicació amb els nostres col·legues mentre desenvolupem la nostra feina. Per tant, les eines didàctiques que calen són un programa de confecció de pàgines Web (Internet), un navegador (programa que permet consultar informació a Internet) i un programa de correu electrònic per enviar i rebre missatges.

Vaig tenir un sentiment de sorpresa en veure la rapidesa amb què els alumnes xuclaven els coneixements necessaris per començar la feina. Els alumnes, engrescats, em diuen que estan impacients per introduir la seva feina a Internet i els fa

PER QUÈ INTERNET?

Eugeni Pérez - Escola Pia de Sitges

Una allau constant d'informació cau damunt nostre i afecta molt especialment aquells i aquelles que no saben com fer-ne una selecció útil. En ser els joves un dels grups més afectats per aquesta manca de capacitat de selecció, correspon a l'escola el difícil paper de programar uns continguts que impliquin l'aprenentatge tant de tècniques de selecció de la informació com de contacte amb aquests mètodes. Els beneficis que reporta l'ús de noves tecnologies per a la transmissió de la informació s'ha convertit en un dels paradigmes de la metodologia de l'ensenyament. D'ara endavant l'escola que es pretengui capdavantera en mètodes didàctics haurà de demostrar que usa programaris avançats i interactius a tots els nivells.

Actualment, a totes les Escoles Pies de Catalunya es disposa de connexió amb Internet. Hi ha, a més de la possibilitat d'ús del correu electrònic general, una xarxa interna (Intranet). En aquest escrit descriurem com hem començat a posar en pràctica aquestes tecnologies.

L'Escola Pia de Sitges està integrada des de fa quatre anys en la xarxa *Science Across Europe* i *Science Across the World*. El projecte consisteix en treballar a classe

una sèrie d'unitats preparades per a alumnes d'entre 13 i 18 anys sobre temes d'implicació científica, tecnològica i social¹. L'objectiu és posar en contacte alumnes d'arreu del món de manera que es puguin intercanviar els resultats dels treballs. Per a aconseguir aquest contacte amb les escoles usem el correu electrònic.

El professor que treballa a l'aula la unitat tria una sèrie d'escoles d'altres països dins la base de dades subministrada per l'organització del projecte i després agrupa els alumnes de la classe. Cada grup es fa responsable del bescanvi d'informació amb una escola, enviant primer una salutació i després els resultats del treball. Al mateix temps, altres escoles ens envien els seus resultats. El correu electrònic és una eina molt còmoda i ràpida per aquest tipus d'intercanvis.

En posar en pràctica aquest projecte toquem, actualment, amb una sèrie de dificultats: l'existència d'una única línia telefònica i d'un sol ordinador amb mòdem. Part de l'objectiu que ens hem proposat encara no es pot assolir perquè ha de ser el mateix professor qui introdueix la informació a l'ordinador i s'encarregui de la seva tramesa. Els alumnes, per tant, no entren en contacte directe amb el maquinari. Esperem que en un futur proper, una xarxa d'ordinadors i una línia telefònica independent permeti que siguin els mateixos alumnes els qui puguin enviar i rebre el correu.

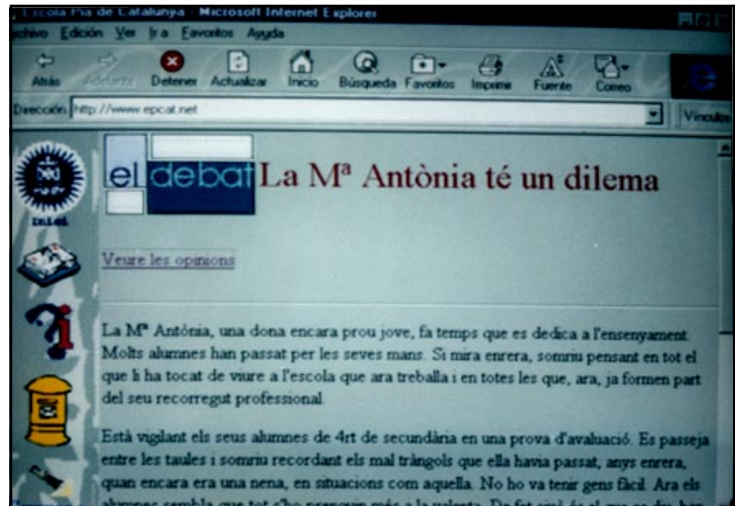
Després d'uns anys de treball i d'experiència podem treure algunes conclusions:

- El fet que alumnes de diversos països treballin idèntics continguts amb diferents llengües proporciona una idea d'unitat de la ciència que juntament amb el fet de poder comparar dades ajuda a una comprensió mútua entre els futurs ciutadans.
- L'ús de diferents llengües (anglès, francès per l'intercanvi i català pel treball a l'aula) obliga a crear interrelació i col·laboració entre els professors de les àrees de ciència, tecnologia i llengües estrangeres i, al mateix temps, l'ús de l'equip informàtic de l'escola necessita el suport dels professors especialistes en informàtica, tant per establir comunicacions com pels detalls tècnics referents a la manera d'enviar i rebre arxius.

Aquesta metodologia pot millorar-se extraordinàriament i apuntar cap a metes

molt ambicioses tal i com hem dit a l'inici. El fet de disposar de connexió amb Internet proporciona una eina poderosa per a la recerca d'informació. Posem el cas que els alumnes necessitin unes dades climàtiques dels últims cinc anys de la seva comarca, del país o d'un indret qualsevol del món. Aquestes dades estan al seu abast amb un mínim d'esforç.

recursos
internet

L'exemple anterior no és més que una petita idea de les grans utilitats pedagògiques que en podem treure de les noves tecnologies de la informació.

Si voleu més informació:
epiasitglix.intercom.es

¹ SAE i SAW: Unitats publicades: "L'ús de l'energia a la llar", "Energies renovables", "Què mengem?", "Aigua per beure", "Deixalles domèstiques", "Seguretat vial", "L'efecte hivernacle", "Pluja àcida".

UNA EXPERIÈNCIA DE LECTURA

Pau Córdoba - Escola Pia de Granollers

És innegable la popularització d'internet en tots els àmbits de la nostra societat. Fins i tot els més petits tenen l'oportunitat de veure milers i milers de pàgines web adreçades directament a ells (des de pàgines de joguines o pel·lícules i grups musicals de moda, fins a les de programes infantils o juvenils de la televisió).

L'escola ha d'oferir als alumnes la possibilitat de conèixer aquestes noves tecnologies de comunicació i d'informació, com ja ho ve fent amb d'altres mitjans: el vi

**recursos
internet**

deo, la premsa, les biblioteques i les aules de recursos... Hem d'ensenyar als nostres alumnes a utilitzar un navegador, a buscar informació a la WWW, a rebre i a enviar correu electrònic... Però hem d'anar un pas més enllà: els nostres alumnes han de ser usuaris actius d'aquestes tecnologies. No podem quedar-nos en una internet d'usuaris passius, de navegants "mirons", quan internet ens ofereix la possibilitat de **comunicar-nos** tant com la d'informar-nos. Si no és així, tindrem naufragis abans de sortir del port.

Des de l'escola hem de descobrir la possibilitat d'interactuar i de cooperar amb d'altres que ens ofereixen aquestes eines; la possibilitat de conèixer altres punts de vista i maneres de fer; la possibilitat d'opinar, d'escriure i dibuixar... o de cantar! La possibilitat, en fi, que els alumnes diguin la seva a internet. Si ho enfoquem així, estarem reforçant valors com la capacitat crítica, la solidaritat, l'autoestima, la cooperació, el treball en equip, el saber escoltar, el saber posar-se en lloc de l'altre... I la millor forma de fer possible aquesta interacció amb els altres és, al meu entendre, participant en algun dels projectes que, avui en dia, circulen per internet. Des de ja fa una bona colla d'anys, un grup de treball del Casal del Mestre de Granollers, el «PATI», preparem un seguit d'activitats cooperatives, adreçades a alumnes tant de primària com de secundària. Són tan senzilles com escriure un text, resoldre un problema, fer un dibuix o cantar una cançó. Totes aquestes activitats tenen un caire marcadament cooperatiu, on es

valora el debat, la comunicació i el treball que es genera a l'aula o amb els altres grups, tant o més que l'activitat en ella mateixa. Totes elles estan inserides en el currículum de diferents àrees, i per tant, no ens donen més feina extra, sinó que allò que ja fem resulta ser més enriquidor i obert als altres i al món. En totes elles, internet és simplement el mitjà de comunicació, el vehicle dels nostres treballs i opinions.

Algunes de les activitats que es poden realitzar aquest curs són:

- *Conte De Tots*, un conte col·lectiu redactat entre diversos grups d'alumnes.
- *Fes la teva Web*, dirigida a iniciar-se en el disseny senzill de pàgines web.
- *La Història Interminable*, una novel·la interactiva escrita pels mateixos nois i noies.
- *El Flautista Rodamón*, on els alumnes ens expliquen, cantant, quin món voldrien tenir.
- *Els Problemes de la Vida*, on es debat la solució de problemes i enigmes matemàtics.
- *La Revista PatiNet*, un noticiari interactiu i multilingüe.
- *La volta al món en 35 Webs*, un passeig per les millors webs del món.
- *El mercat virtual*, on els alumnes dissenyen i treballen a la seva pròpia empresa.

Podeu veure el projecte detallat de les diferents activitats o consultar les activitats realitzades en cursos anteriors a:

<http://www.vallesnet.org/pati/>

NOTA: L'article «Internautes de 1r d'ESO», de G. Martínez i A. Lagrera, de Caldes, el trobareu a la web de l'Escola Pia.

per saber-ne més

- *The City of Bits* com a mostra de llibre electrònic interactiu a la xarxa. Els lectors dialoguen amb l'autor a partir de fòrums associats a cada capítol:

http://mitpress.mit.edu/e-books/City_of_Bits/index.html

- *The Virtual Library*: La biblioteca virtual organitzada en arbre a partir de grans temes:

<http://vlib.stanford.edu/Overview.html>

- *Gerben*: Enllaç a les notícies del dia de milers de diaris del món:

<http://www.cs.vu.nl/gerben/news.html>

- *Altavista*: El buscador que m'ha donat millors resultats buscant en qualsevol llengua:

<http://www.altavista.com>

- *I les xarxes educatives de casa nostra*: <http://www.xtec.es/>, <http://www.pangea.org> i la de l'Escola

El proper número anirà dedicat a «Tutoria personalitzada».

Espai, temps i internet

Dediquem-nos temps

estudiem
per millorar

Que els avenços tecnològics no facin ombra a la riquesa de la relació personal i humana.

La sorprenent i brutal invasió de les modernes tècniques de comunicació, les xarxes, els mòdems, les web, els servidors... i tot el que penja d'aquests mots ofereix possibilitats espectaculars però també planteja interrogants molt seriosos en el món educatiu. Al costat d'una possibilitat innegable de comunicar apareix l'amenaça de deixar-nos seduir com a babaus, oblidant que la peça central de l'educació és l'aprenentatge de la fortalesa d'ànim, el respecte i la capacitat de comunicació personal. Fins i tot crea el risc, ja definit entre els professionals de la psiquiatria, de generar un nou gènere d'addicció que podríem anomenar "internepatia".

L'acceptació de qualsevol dels avenços que la humanitat fa en la seva aventura humanitzadora queda mediatitzada per les coordenades bàsiques de l'experiència humana: l'espai i el temps. L'espai, que marca la proximitat o l'allunyament, és a dir l'accessibilitat i el temps que assenyalen els ritmes bàsics de viure, sense els quals la vida perd el "tempo". Un dels riscos que la "família internet" presenta és la d'alterar l'experiència humana superant els marges de tolerància de l'espai i el temps humans.

L'espai de les relacions humanes queda notablement alterat per internet. Tot es torna proper, però només "virtualment". Es tracta d'una proximitat freda i allunyada. La persona humana viu de proximitats que estiguin a l'abast d'uns sentits ben coordinats. L'internet acostava però no brinda la brillantor dels ulls, la tremolor, la tendresa, la passió de l'interlocutor. I sense això, l'altre és una notícia freda tan comunicadora com aïllant. Besar, acariciar, fer l'amor, acollir, compadir... demana "presències reals", no virtuals. L'operador d'internet pot estar a prop de tot i terriblement aïllat.

El cèlebre "temps real" és un temps ata-

balador perquè li manca abans i després. Li falta record i espera. Li falta la frisança de la memòria i el desig. El "temps real" és humanament irreal. Aquell "temps que tot ho cura", que no és el temps real concentrat en el present, sinó un temps amb perspectiva, un temps que "dóna temps al temps" perquè les ferides es curin, el que hom espera que s'acosti i que les ofenses es puguin oblidar; aleshores és quan la vida agafa el relleu del temps i no queda aplanaada en una mena de projecció plana del viure contra l'horitzó.

Saltar-se l'espai i el temps podrien fer perdre la capacitat de badar, de reflexionar, d'obrir-se al silenci o d'estimar. Lliurar-se acríticament a les tècniques pot alterar l'equilibri ecològic entre els humans i l'entorn, com ja s'ha comprovat amb els absurds lliuraments a la TV, el viatge sistemàtic, el telèfon mòbil o el mateix ordinador.

Caldrà tenir presents aquests límits de tolerància en la pedagogia de les noves comunicacions. La presència de l'altre s'anuncia i s'enyora, no és disponible a través d'un botó, sinó que es fa pregar o sorprèn agradablement o desagradable.

L'ordinador pot produir la il·lusió de poder controlar l'altre, refredant-lo en una pantalla. Les màquines són molt valuoses per al progrés humà com ho demostra la història. Caldrà, però, vigilar les possibles dissociacions que les màquines puguin produir en el delicat art de la relació personal, no fos cas que la riquíssima presència de l'altre i la seva gràvida proximitat quedessin reduïdes a un perfil informàtic del que podem disposar a voluntat. Aleshores la intel·ligència i la capacitat emocional corren el risc de dissociar-se i s'obre la possibilitat que, en comptes de la presència d'una persona que altera profundament el meu món intern per la seva (i la meva) màgia, sintonia de raó i emocionalitat, molts acabessin preferint un ordinador i un gos.

Ramon M^o Nogués.

Noticiari breu

L'ESCOLA PIA I L'EURO

El dia 1 de gener de 1999 l'Euro entrarà en vigor en aquells països que compleixin els criteris de convergència per entrar a la Unió Econòmica i Monetària. L'Euro exigeix una sèrie de canvis en els diferents departaments de les empreses i en els sistemes informàtics. A fi d'identificar els impactes i d'avaluar el procés que la implantació de l'Euro tindrà en el nostre col·lectiu, el Secretari General i alguns membres de l'Equip de Gestió han començat a elaborar les estratègies que permetin a l'Escola Pia afrontar les repercussions que comportarà aquest canvi amb el màxim de rigor i d'eficàcia possible.

VILANOVA I LA GELTRÚ INAUGUREM NOVES DEPENDÈNCIES

El passat 30 de novembre es va fer la inauguració oficial de les noves dependències de l'escola.

Amb gran goig, vam comptar amb la presència del P. Provincial i del Secretari General de l'Escola Pia de Catalunya i amb la de l'Alcalde de la ciutat, de la sotsdirectora general de centres i de la regidora d'ensenyament; del director gerent i de l'equip directiu del centre, dels directors d'altres centres i dels professors i personal de l'escola. Hi hagué una gran presència de pares, d'alumnes, d'exalumnes i una gran colla d'amics.

Va ser una diada lúdico festiva que, coincidint amb la celebració dels 400 anys d'Escola Pia, representa un vot d'actualització, un símbol de rejuveniment i una afirmació de voluntat de renovació pedagògica i de permanència.
Escola Pia de Vilanova: Per molts anys!

PAM

A partir de ben aviat podreu fer vostres aquestes sigles: PAM (Projecte per Aprendre Millor). El dia 4 de desembre es va reunir l'equip de docents que juntament amb en Marià Ba-

qués ha anat preparant, pensant i experimentant el Pai a l'ESO. En la sessió de treball es fan els últims retocs al material que s'editarà a finals de juny batejat amb el nom de PAM. El curs vinent ja tindreu editat el PAM per a secundària.

EL CAS DE LA Mª ANTÒNIA A DEBAT

A la web de l'Escola Pia hi trobareu un debat telemàtic. Entreu-hi per opinar. Què faríeu en la situació de la Mª Antònia, tutora de 4rt d'ESO que intentant educar la responsabilitat dels seus alumnes, en un moment determinat, no pot acceptar una proposta que li fan. Cada dos mesos en trobareu un de diferent.

ES PREPARA NADAL A LES AULES

Totes les escoles han ambientat les festes nadalenques. Bé, ambientant? De fet ambientar no deixa de ser senzill: el pessebre, l'amic invisible, els guarniments a les aules. Però ambientar i preparar els cors d'aquests infants i adolescents que tenim a l'aula, conduir xerrades i reflexions, desvetllar actituds, trobar sentit a les campanyes de recollida de joguines, de roba i de menjar, despertar la solidaritat, la companyonia i el servei deu ser molt més complex!

TERRASSA UN PREMI LITERARI

Els alumnes de primària de l'Escola Pia de Terrassa guanyen el premi literari i artístic en homenatge a Josep Pla convocat a tot Catalunya per les Delegacions Territorials d'Ensenyament. Cal felicitar-los i animar-los perquè no perdin l'estímul de comunicar les seves idees i de dir les coses ben dites.

PREMI JOAN PROFITÓS

El propassat divendres 12 de desembre se celebrà la Nit de les Lletres Catalanes a la localitat de Vilanova i la Geltrú. La Fundació Joan Profitós atorgà el seu 8è premi al Sr. Jaume Trilla i Bernet per l'obra «Pedagogia del grup i del projecte. Una aproximació a l'obra educativa de Joaquim Franch».

SITGES PARTICIPACIÓ EN PROJECTES

L'Escola Pia de Sitges, juntament amb d'altres tres escoles europees -França, Suècia i Àustria-, forma part d'un dels projectes *Comenius* dins el programa europeu *Sòcrates*. Quan s'acabi el projecte l'any 1998 s'elaborarà una «maleta pedagògica» que contindrà dos llibres sobre el làser i les seves aplicacions, un CD-ROM, una web a Internet i material auxiliar compost per pòsters i un làser d'ultraviolats

construït amb material molt assequible i senzill. Per més informació: epiasitg@lix.intercom.es

PREMIS CIRIT

L'Oriol Roqué, en Jordi Llonch i en Pau Pujol de Mataró amb l'*Estudi del Biogàs*; la Sara Villegas de Granollers amb l'*Estudi de la contaminació ambiental a St. Celoni*; l'Aleix Pons de Terrassa amb *Elements feixistes en la premsa local* (Boletín informativo, diario de Terrassa), Gener 1940, i la Maite Lucas de Terrassa amb *Treball d'identificació en l'obra «Els cinc sentits» de Jon Brueghel*, han guanyat els premis Cirit d'enguany.

CONSELL DE LES INSTITUCIONS

En la darrera sessió del 24 de novembre s'incorporaren al Consell dos alumnes, la Laia Arisa i el Lluís Rafael Lozano, per cobrir les vacants produïdes. Els consellers foren informats de la situació de les escoles i de l'Equip de Gestió en l'inici de curs, del tancament de l'exercici econòmic del curs 1996-97 i de totes les accions realitzades i previstes en commemoració dels 400 anys de l'Escola Pia.

Una bona part de la sessió es destinà a preveure elements per a l'Assemblea del 1999. També es creà una comissió per estudiar possibles modificacions als Reglaments de l'Assemblea i del Consell.

El P. Provincial feu una consulta amb la finalitat de conèixer l'opinió dels consellers sobre les principals funcions i característiques del Secretari General, abans d'un eventual relleu en aquest càrrec.

CANVI EN LES DIRECCIONS DE LES ESCOLES

Coincidint amb l'inici de trimestre, s'han fet públics alguns canvis de Directors Gerents: el Sr. Jaume Font passa a ocupar aquestes funcions a Granollers, la Sra. Rosa Mª Sánchez assumeix aquesta tasca a Igualada, i el Sr. Josep Alemany ho fa a Sant Antoni. Els desitgem molt d'encert en la nova tasca, alhora que cal agrair-los la disponibilitat en emprendre el nou repte. També s'ha d'agrair al Sr. Pep Soler i al P. Àngel Cuevas -que marxa a Cuba per enfortir l'acció dels escolapis en aquesta illa- la dedicació de tant de temps i els esforços per fer avançar les escoles que els han estat encomanades.

PUBLICACIÓ SOBRE EL CARÀCTER PROPI

De gairebé totes les escoles hi ha hagut aportacions al document "Per aprofundir en el Caràcter Propi" fruit del seu treball en claustres o grups de docents. Sembla clar que, de cara a la

seva edició definitiva, s'ha de diferenciar la publicació dirigida als pares de l'adreçada als docents. Per als primers, es prepararà un tríptic divulgatiu i per als mestres s'elaborarà un text que ajudi a reflexionar sobre el Caràcter Propi i com aplicar-lo en les situacions concretes d'avui.

UNA JORNADA COMUNA A TOTES LES ESCOLES PIES

El 27 de novembre va ser un dia d'esclat i visualització de les activitats que des de les aules s'havien anat gestant a poc a poc amb la destresa del professorat perquè l'alumnat fes seu el sentit de la festa actualitzant el missatge de Sant Josep de Calassanç d'una escola per a tots. Diferents actes -conferències, xerrades, col·laboracions- i activitats -enlairada de globus, sopa de lletres gegant, murals, pàgines Web, debats, premis i concursos, grups de reflexió, retallables, jocs, danses i pel·lícules, pancartes a les façanes, celebracions i pregàries, caminada per l'esperança- van omplir la jornada escolar del 27 de novembre de totes les Escoles Pies de Catalunya.

PREMIS DEL CONCURS SOBRE CALASSANÇ

El concurs, adreçat a l'alumnat de 2n i 3r d'ESO, per tal que elaboresin propostes sobre com presentarien Sant Josep de Calassanç i la seva obra als seus companys i companyes, ha tingut molt de ressò en les escoles, presentant-se molts treballs i de molta qualitat. El treball premiat a cada centre prengué part en la fase interescolar, amb exposició pública del projecte realitzat per part del seu autor o autors. El Jurat, que valorà la qualitat de tots els treballs, concedí cinc premis a Jordi Cruañas i Ferran Lahoz, del Calassanci; Anna Estefanell i Marta Gilana, de Calella; Anna Alonso i Marta Torras, de Sabadell; Rosa Capdevila, de Tàrraga; i Josep Valls, de Terrassa. El premi consisteix en un viatge a Roma, amb totes les despeses pagades, del 19 al 23 de desembre.

També s'ha fet un dinar i una tarda de cinema per a tots els finalistes. Moltes felicitats a tots.

Apunteu, "cliqueu"

Una visita a la web de l'Escola Pia

Que l'Escola Pia sigui a Internet no és cap originalitat: hi és tot *quisqui*; però què hi han posat? Ah sí, la revista "Papers" del maig ho explicava. Afino, doncs, el ratolí i de clic en clic hi arribo: ja té més mèrit poder-s'hi connectar, tal com van d'em-bussades aquestes línies... La presentació, fa patxoca, oi? (Per cert, tot i que això sembla tant de futur no s'anticipa en res a tots els canvis de personal en les més altes esferes; tan bé que hauria anat de saber-ho amb temps!).

Hi fan un debat.

M'agrada això que es pugui debatre un tema pedagògic, sobretot perquè aquí no passa com en les converses de cafè. Allà tothom xerra sobre temes dels que no en té opinió -vull dir que no els ha pensat gens-, improvisa un discurs contundent, se l'emporta el vent, i... Aquí hom s'ha de mullar: escriure per no dir res, quan no és per guanyar-se la vida fent articles de diari, queda malament. I trobo que això de construir cultura pedagògica col·lectivament és atractiu. A veure si arribem a

algunes conclusions!

Caram, això de les proves d'avaluació encara perdura, malgrat l'ESO. I quin *drama* que té aquesta tal Mª Antònia. I això que és una mestra ben autèntica, que creu que ho té clar; però què passa quan l'alumnat expressa els seus interessos a través d'altres coses que sembla que siguin els seus interessos? I pateix per l'angoixa de sempre de l'escola: els docents fan accions a llarg termini amb una jovenalla que només valora l'immediat. I encara més, és víctima d'haver d'explicitar en públic allò que no es planteja ni en privat: massa vegades s'actua -adolescents i més adults- en funció dels models típics i tòpics de la poderosa cultura? mediàtica. Perquè, es pot educar la sensibilitat des de la formalitat? O, des de l'escola podem ajudar a expressar el món dels sentiments i els anhels més pregons? Va, Mª Antònia, anima't a fer alguna cosa en aquest camp; no tinguis tantes pors si ets sincera amb tu mateixa!

Zum-zum

GENER

- 13 Reunió PAI 5è, de les 10 a 2/4 de 2 del migdia.
- 15 Formació administradors, de 2/4 de 10 a 2/4 de 2 del migdia.
- 19 Coordinadors de pastoral. Presentació materials, de 4 a 2/4 de 7 de la tarda.
- 20 Àrees ESO, de 4 a 6 de la tarda. Tecnologia.
- 23-26 Formació responsables borsa de treball i formació ocupacional, de les 10 del matí a les 6 de la tarda.
- 27 Reunió PAI 6è, de les 10 a 2/4 de 2 del migdia.
- 29 Formació batxillerats, de 4 a 2/4 de 7 de la tarda.
- 30 Dia escolar no-violència (DENIP), a Calella.

FEBRER

- 3 Àrees ESO, de les 4 a les 6 tarda. Música.
- 7 Curs iniciació Voluntariat - 1a. part, de les 10 a la 1 matí i de les 3 a les 6 tarda.

- 12 Reunió coordinadors 1r cicle d'ESO, de 4 a 2/4 de 7 tarda.
Reunió coordinadors PIRMI, de 4 a 6 tarda.
- 13 Formació responsables borsa de treball i formació ocupacional, de les 10 matí a les 6 tarda.
- 14 Curs iniciació Voluntariat -2a part, de les 10 a la 1 matí i de les 3 a les 6 tarda.
- 16 Formació responsables borsa de treball i formació ocupacional, de les 10 matí a les 6 tarda.
- 17 Àrees ESO, de 4 a 6 tarda. Ll. castellana.
- 18 Visita FP Calassanci. Tarda.
- 19 Reunió coordinadors 2n cicle ESO, de les 4 a 2/4 de 7 tarda.
- 23 Reunió coordinadors informàtica, de 2/4 de 4 a 2/4 de 7 tarda.
- 25 Visita FP Terrassa, tarda.
- 26 Reunió coordinadors batxillerats, de 4 a 2/4 de 7 tarda.

Si no es diu altrament, les activitats col·lectives es realitzaran als locals de l'Equip de Gestió.